

SEED & BREAD

FOR THE SOWER

JES.55:10

FOR THE EATER

korte Bijbelse boodschappen van

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

Otis Q. Sellers, Bijbelleraar

Vertaling © Stichting Lachai Roï, Lelystad, Nederland

www.lachairoi.org

Nr. 122

Het verklarende principe van *KAI*

Laat u door de titel van deze studie niet afschrikken en lees het alstublieft. Er wordt een principe uitgelegd dat van het grootste belang is voor de interpretatie van teksten en u zult zich verheugen over de waarheid die erdoor wordt geopenbaard. Aangezien ik geloof dat iedereen die onderwijst de plicht heeft om grote en ingewikkelde waarheden onder handen te nemen en ze op zo'n manier te presenteren dat de gemiddelde persoon ze kan begrijpen, zal ik dit principe stap voor stap in eenvoudige bewoordingen uitleggen.

Vraag een willekeurig persoon die er wat vanaf weet en hij zal zeggen dat het Griekse woord *KAI* de betekenis heeft van *en*. Als hij evenwel beweert dat het altijd en alleen *en* betekent (zoals iemand deed die beweerde er verstand van te hebben), dan kunt u er zeker van zijn dat hij niet weet waarover hij spreekt.

De lezer zal wellicht blij verrast zijn als hij het woord opzoekt in *Van Dale Groot woordenboek der Nederlandse taal* en ontdekt op hoeveel manieren we iets kunnen zeggen en dat ook doen, met ons woordje *en*. Het meest gangbare gebruik is om er dingen mee aaneen te schakelen, of om woorden, zinnen en uitspraken met elkaar te verbinden. Bijvoorbeeld: 'ik heb een hamer en spijkers nodig', of 'Jan en Gerard hebben die reis gezamenlijk gemaakt en deze regeling was in beider voordeel.' Dit wordt het conjunctieve gebruik van het woord *en* genoemd en hoewel het op vele manieren toegepast kan worden, is dit enigszins beperkt.

De Grieken konden hun woordje *KAI* echter gebruiken op manieren die wij niet kunnen met ons woordje *en*. Zij konden het gebruiken om

woorden, zinsdelen, en zinnen samen te voegen met de bedoeling wat er is gezegd te definiëren, uit te leggen of te interpreteren. Bij zulk gebruik, waarbij het woordje *KAI* gebruikt wordt om de verklaring die volgt te koppelen aan het voorafgaande, wordt het 'verklarende principe van *KAI*' genoemd. Dit uitlegkundig principe moet worden onderkend door allen die het Nieuwe Testament bestuderen en interpreteren.

Het gebruik dat de Grieken op deze manier van *KAI* maakten, had een zeer nuttige grammaticale betekenis. Zij gebruikten het om de overeenkomst tussen twee dingen te benadrukken en om een bijstelling te vormen. Bijstelling betekent het plaatsen van een zelfstandig naamwoord naast een ander, zodat deze wordt verklaard en gedefinieerd. Het explicerende *KAI* werd gebruikt om de waarheid vast te leggen, zodat áls het misverstaan zou worden dit moedwillig gebeurde. Dat kan heel goed één van de redenen zijn waarom God het koine Grieks heeft uitgekozen om de taal te zijn die gebruikt werd door de Geest bij de inspiratie van de schrijvers van het Nieuwe Testament. Het verklarende *KAI* was een favoriet literair middel van de apostel Paulus.

Een duidelijk voorbeeld van het verklarende principe van *KAI* kunnen we vinden in I Corinthe 15:24, waar in het Grieks *TŌ THEŌ KAI PATRIA* staat. Letterlijk vertaald staat hier: 'de God en Vader', maar als we het op deze manier vertalen in de context waarin het staat, zou dit van God een wezen maken van de Vader een ander. De vertalers van de *King James Version* hebben er goed aan gedaan hier te vertalen: 'dan komt het einde, als hij het koninkrijk zou overgegeven hebben aan God, namelijk de Vader,'¹ hoewel ik geloof dat het duidelijker geweest zou zijn om in plaats van *namelijk*² te vertalen met: 'dat wil zeggen' of 'met andere woorden.'

Het zou goed zijn hier stil te staan bij andere gedeelten waarin het woord *KAI* in de *King James Version* is vertaald met 'namelijk'² omdat ze alle voorbeelden zijn van het verklarende principe van *KAI*.

Opdat gij eendrachtig uit één mond God, *namelijk (KAI)* de Vader van onze Here Jezus Christus moogt verheerlijken (Rom. 15:6);

Geloofd zij God, *namelijk (KAI)* de Vader van onze Here Jezus Christus, de Vader der barmhartigheden en de God aller vertroosting (II Cor. 1:3);

Om uw harten te versterken, zodat zij onberispelijk zijn in heiligheid voor God, *namelijk (KAI)* onze Vader (I Thes. 3:13);

¹ Then *cometh* the end, when he shall have delivered up the kingdom to God, **even the Father.**

² In de Engelse tekst: *even*.

Onze Here Jezus Christus, en (*KAI*) God, *namelijk* (*KAI*) onze Vader, die ons heeft liefgehad en ons eeuwige troost en goede hoop door zijn genade verleend heeft (II Thes. 2:16);

Toch zijn er ook valse profeten onder het volk geweest, zoals (*KAI*) ook onder u valse leraars zullen komen, die verderfelijke ketterijen zullen doen binnensluipen, zelfs (*KAI*) de Heerser, die hen gekocht heeft, verloochenende (II Petr. 2:1).

De lezer heeft wellicht in sommige van de bovenstaande teksten zowel het verbindend als het verklarend gebruik van *KAI* opgemerkt en in het laatste vers kan hij zien wat het epexegetisch gebruik van dit woord wordt genoemd. Bij dergelijk gebruik voegt *KAI* niet eenvoudigweg een aanvullende verklaring toe. Er wordt een uitleg van de voorgaande uitspraak mee geïntroduceerd waarmee de toepassing daarvan wordt beperkt, of waarmee de betekenis wordt uitgelegd. We zien duidelijk dat de ‘verderfelijke ketterijen’ worden uitgelegd als ‘de Heerser, die hen gekocht heeft, verloochenend.’ Als de vertalers hier *en* hadden gebruikt in plaats van *zelfs* zou het ons op de gedachte brengen dat ‘de Heerser verloochenen’ iets was wat naast de ‘verderfelijke ketterijen’ zou bestaan en niet dat het één van die ketterijen is.

U zou er ook op moeten letten dat in II Thessalonicenzen 2:16 de vertalers, hoewel zij de verklarende betekenis van de tweede maal dat *KAI* voorkomt, hebben onderkend, het de eerste keer hebben genegeerd. Er zou moeten staan: ‘... onze Here Jezus Christus, *namelijk* God, *namelijk* de Vader...’

Het gebruik van *KAI* om een verklaring toe te voegen is een grammaticale regel in het Grieks die het best als volgt kan worden weergegeven: ‘als *KAI*, het verbindende ‘en’, twee zelfstandige naamwoorden verbindt in dezelfde naamval en als het bepaald lidwoord voorafgaat aan het eerste, maar ontbreekt bij het tweede zelfstandig naamwoord, heeft het laatste altijd betrekking op dezelfde persoon, plaats of hetzelfde ding waarop het eerste zelfstandig naamwoord betrekking heeft.’ Deze regel wordt vaak de Wet van Granville Sharp genoemd, naar de man die dit principe heeft ontdekt en beschreven. Het is een gevestigde grammaticale regel in het Grieks en deze zou door geen enkele vertaler of uitlegger moeten worden genegeerd. Ik denk evenwel dat bijstelling ook kan worden aangetoond in teksten waarin beide zelfstandige naamwoorden een lidwoord hebben, of waarin geen van beide een lidwoord heeft en waarin de bijstelling wordt bepaald door het uitleggende of verklarende gebruik van het woord *KAI*. Dat is echter een zaak van context en interpretatie.

Een van de heerlijkste gevolgen van het onderkennen van het verklarende principe van *KAI* en de Wet van Granville Sharp, is het

positieve bewijs dat hiermee geleverd wordt van de Godheid van Jezus Christus. We weten dat onze God een ondoorgrondelijk Wezen is, Die zowel Vader als Zoon kan worden genoemd, aangezien beide karakteristieken bij Hem horen. De Heilige Geest is zowel de Geest van God als de Geest van Christus. Alles wat ooit door God is gedaan, alles wat door Hem wordt gedaan, gebeurt door God helemaal. Hij deelt Zichzelf niet op om een werk te volbrengen, maar Hij werkt altijd in de volkomen eenheid van Zijn wezen. We moeten er ons niet schuldig aan maken te denken dat een deel van Hem werkt, terwijl een ander deel passief is. We zullen nu opmerken hoe het verklarende principe van *KAI* deze waarheden benadrukt en hoeveel heerlijke waarheid bedekt is gebleven ten gevolge van het falen om hier rekening mee te houden.

Denk eens na over de woorden van Paulus in I Corinthe 8:6, waarvan ik een nauwkeuriger vertaling zal geven: 'voor ons nochtans is er maar één God, de Vader, uit wie al deze zijn en wij voor Hem, namelijk (*KAI*) één Here Jezus Christus, door wie al deze zijn, en wij door Hem.' De grammaticale regel die we hierboven noemden, is hier van toepassing. Het woord 'Vader' heeft het bepaald lidwoord, de zinsnede 'Here Jezus Christus' heeft dat niet. Beide staan in de eerste naamval. De woorden 'Here Jezus Christus' zijn daarom een nadere beschrijving van 'één God, de Vader.'

In Efeze 1:2 ontdekken we dat het gebruik van *KAI* zeer verhelderend is. Paulus zegt: 'genade zij u, namelijk (*KAI*) vrede van God onze Vader, namelijk (*KAI*) de Here Jezus Christus.' Aangezien 'vrede' één van de vormen van genade is, verklaart hij dat vrede de genade is die hij voor hen verlangt. En aangezien er geen twee gevers van genade en vrede kunnen zijn, maakt hij duidelijk dat 'God onze vader' dezelfde is als 'de Here Jezus Christus.'

In Efeze 4:32 zou heel wat waarheid verloren gaan als *KAI* niet vertaald wordt met *namelijk*. Paulus vermaant: 'weest jegens elkander vriendelijk, barmhartig, elkander vergevend, *namelijk* (*KAI*) zoals God in Christus u vergeving geschonken heeft.' Dit moet worden opgevat als een nadere verklaring, waarbij een uitleg volgt op een uitspraak met de bedoeling de betekenis daarvan zonneklaar te maken. We hoeven ons niet af te vragen op welke wijze God verlangt dat wij genadig met anderen omgaan. Dat wordt ons hier verteld.

In Kolossenzen 1:2 is *KAI* op een zeer verhelderende manier gebruikt. Hier zou moeten staan: 'aan de heiligen te Kolosse namelijk (*KAI*) gelovige broeders in Christus.' De woorden 'gelovige broeders' geven een verklaring van 'aan de heiligen.'

In II Timotheüs 4:1 ontdekken we Paulus die Timotheüs instrueert 'voor God en Christus Jezus.' Hier staat voor 'God' het lidwoord en voor 'Jezus Christus' niet. De constructie hier vereist dat beide namen op dezelfde persoon betrekking hebben. De tweede naam verklaart wat Paulus bedoelde toen hij over 'God' sprak. Hij zou Timotheüs niet plechtig instrueren over twee meesters. Hoewel hier twee namen zijn gebruikt, is het werkwoord dat hier vertaald is met 'zal oordelen' (*KRINEIN*) in het enkelvoud.

In het tweede deel van II Timotheüs 4:1 hebben de twee zelfstandige naamwoorden die vertaald zijn met 'verschijning' en 'koningschap' beide een bepaald lidwoord en daartussen staat het verklarende woordje *KAI*. Ik zou dat als volgt vrij vertalen: 'die op het punt staat de levende en de doden te oordelen bij Zijn krachtig schijnen, dat wil zeggen, Zijn koningschap.' Met het krachtig schijnen van de heerlijkheid van onze grote God en Verlosser zal het koningschap aanvangen en dat is het fundament voor alles wat daarop volgt. Dat is de eerste gebeurtenis en de gevolgen daarvan zullen voortdurend zichtbaar zijn onder Gods heerschappij.

In Titus 2:13 zou men kunnen denken dat we moeten leven in de verwachting van twee dingen, maar dat is niet het geval. 'De zalige hoop' heeft het bepaald lidwoord en 'het krachtig schijnen van de heerlijkheid' niet. De zalige hoop is de *EPIPHANEIA*, dezelfde gebeurtenis die is beschreven in Jesaja 40:5. Vervolgens lezen we over 'onze grote God en Heiland, Christus Jezus.' Als we de Wet van Granville Sharp hier toepassen, hoort er te staan: 'de grote God, namelijk onze Heiland Jezus Christus.' Er is geen krachtiger getuigenis te vinden over de Godheid van onze Heiland, de Here Jezus Christus, dan in Paulus' korte brief aan Titus.

In II Petrus 1:1 lezen we over 'de gerechtigheid van onze God en Heiland, Jezus Christus.' Dat zou sommige mensen tot de conclusie kunnen leiden dat hier twee personen worden genoemd en dat onze Heiland niet God is. De Griekse tekst is hier in overeenstemming met de Wet van Sharp. De woorden 'Heiland Jezus Christus' verwijzen naar dezelfde persoon als de naam 'God.' Er zou hier moeten staan: 'onze God en Heiland Jezus Christus,' waarbij het voornaamwoord 'onze' zowel op 'God' als naar 'Heiland' betrekking heeft. Onze God is waarlijk onze Heiland. De regels van syntaxis en grammatica vereisen dat we dat hier lezen en geloven.